

שיחת השבוע

יש חדש

יחד ב'סעודת משיח'

בשביעי של פסח אחר הצהריים מקיימים את המנהג שיסד הבעל-שם-טוב, לערוך סעודה מיוחדת שנקראת 'סעודת משיח'. אחרי תפילת מנחה נוטלים ידיים, אוכלים מצות וגם שותים ארבע כוסות. סעודות משיח נערכות בבתי כנסת רבים ברחבי הארץ, ומובן שאפשר לקיים את הסעודה גם בבית, בחיק המשפחה.

ארבע כוסות נחמה

הרבי מליובאוויטש מסביר מדוע שותים ארבע כוסות ב'סעודת משיח': אחד הטעמים לארבע הכוסות של פסח הוא, שהן כנגד "ארבע כוסות של פורענות שעתידי הקב"ה להשקות את אומות העולם, וכנגדן עתיד להשקות את ישראל ארבע כוסות של נחמות" (ירושלמי פסחים, תחילת פרק י). אם כן, כאשר אנו מתקרבים לקיום הייעוד הזה אנו שותים עוד ארבע כוסות בסיום הפסח, כדי לעורר את גילוי ארבע הכוסות של ימות המשיח.

אמונה ושמחה

בבתי חב"ד ברחבי הארץ נערכות 'סעודות משיח' נלהבות, שבהן מעוררים את הלבבות לאמונת הגאולה השלמה, מתוך שמחה וריקוד. הציבור מוזמן להשתתף בסעודות אלה, ולסיים את החג מתוך חיזוק האמונה והציפייה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

עכשיו קל ופשוט להצטרף למעגל המופלאים

היכנסו לאתר chabadisrael.co.il, ותקבלו תמורת סכום סמלי את העלוני מיד שבו ותוכלו להיות ממזכי הרבים.

זמני השבוע

יורשלים	תל-אביב	חיפה	באר-שבע	אילת	ניו-יורק
18:25	18:41	18:31	18:41	18:40	19:05
19:37	19:39	19:39	19:38	19:35	20:05

**שבת ישראל,
קדם והזמנים**

להרגיש טעם יהודי KEDEM

PRODUCT OF USA

הניסים מובילים אל הגאולה

חג הפסח מאפשר לנו להביט על האירועים בתוך ההקשר הרחב של אלפי שנות קיום יהודי. ברור לכול שקורים פה דברים בלתי-נתפסים

ראשיתו של תהליך הגאולה, שיגיע לשלמותו בגאולה השלמה העומדת לפנינו. עם היציאה ממצרים זכינו למנה מסוימת של חירות, אבל את החירות האמיתית יביא לנו משיח צדקנו, הגואל האחרון שאנו מצפים לו כליכך.

האמונה במשיח מכניסה למערכת המושגים שלנו מרכיב אלוקי, על-טבעי. אין היא מסתפקת בנייתו ארצי של המציאות ובמתן פתרונות אנושיים. היהודי המאמין יודע שמצפה לנו גאולה אלוקית, שהיא חלק מסדר עולמי חדש ומתיקון העולם כולו במלכות ה'.

אש האמונה. ניסים המובילים אותנו אל הגאולה השלמה (צילום: רובי קסטור)

בשעה ששורות אלה נכתבות עדיין לא ברור כיצד נחגוג השנה את חג הפסח. האם כבר נזכה לחגוג את 'גאולתנו' ופדות נפשנו' ואת הניצחון המלא על אויבנו, או שעדיין נימצא בתוך המלחמה.

ואולם חג הפסח מאפשר לנו לראות את אירועי הימים האלה בתוך ההקשר הרחב של אלפי שנות קיום יהודי. יהודים חגגו את חג הפסח במדבר, אחרי היציאה ממצרים, ובשנות המאבק על כיבוש הארץ וההיאחזות בה, אחרי הכניסה אליה. הם ערכו את ליל הסדר בגלות בבל ובגלות פרס, בימי החשמונאים ואחרי חורבן הבית השני.

באלפיים השנים הבאות חג עם ישראל את הפסח בכל המצבים האפשריים. בתור הזהב בספרד ובימי האינקוויזיציה. במסעי הצלב וברדיפות בארצות ערב. בצל עלילות הדם ובאימי פרעות חמלניצקי. ברוסיה הקומוניסטית ובשואה הנוראה. וכיום מסיבים מיליוני יהודים על פני הגלובוס כולו וחוגגים אותו חג ואותה מסורת – חג יציאתנו מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה.

אל קו הסיום

המבט הזה על הקיום היהודי יש בו לרומם אותנו מעל החולף והרגעי. וכי יש בכוחנו לקלוט את משמעותן של שלוש-אלפים ושלוש-מאות שנה? ממלכות קמו ונפלו, העולם השתנה פעמים אינספור, דברים שהטרידו מאוד בזמן מסוים נהפכו לזיכרון עמום, ובמקומם באו דאגות חדשות.

לפנינו מצטייר מסע ארוך ומפותל, שמתקדם לעבר קו הסיום שלו. הגאולה ממצרים הייתה

לראות את היד הגדולה

הציפייה למשיח אינה סותרת את העשייה האנושית ואת ההתמודדות עם אתגרים בכלים הארציים. אבל לצד הפעילות בדרכי הטבע, היהודי יודע שהגאולה האמיתית תבוא על-ידי מהלך אלוקי שמעל המערכות הארציות והאנושיות. זה החזון המופלא של אחרית הימים, שהוא נשמת אפה של האמונה היהודית.

האירועים המתחוללים בשנים האחרונות משקפים את הדרך המופלאה שבה הקב"ה מראה את ידו הגדולה בתוך תהליכים הנראים טבעיים. אבל כל מי שמוח בקודקודו מבין שקורים פה דברים בלתי-נתפסים, וכל העוסקים בקבלת ההחלטות מעידים כי הניסים המלווים אותנו הם למעלה מכל דמיון.

אנו מאמינים שכל הניסים האלה מובילים אותנו אל הגאולה השלמה, אלא שעלינו לפעול שהיא תבוא יום אחד קודם. לא די לצפות ולקוות, אלא יש לעשות כדי להיות ראויים לה. להתחזק באמונת הגאולה, להתפלל לבואה, להוסיף במצוות ובמעשים טובים. להתחזק באהבת כל יהודי, יהיה מי שיהיה, גם אם זה דורש מאיתנו 'אהבת חנינם'. ונצפה לחגוג עוד בחג הפסח הזה את בואו של משיח צדקנו.

כל עלוני חב"ד

התקשרות פרשה www.chabad.org www.chabad.co.il www.chabad.org.il

גם בדיגיטל - באתר חב"ד ישראל

שולחן שבת

מעובד על-פי שיחותיו של
הרבי מליובאוויטש

עריכת: לוי שייקביץ

לחפש את הנס בכל יום

חז"ל ציוו (פסחים קט"ז): "בְּכָל יוֹם וְדוֹר וְדוֹר חֵיב אָדָם לְרַאוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִילוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם". אין הכוונה רק לעשיית 'תזכורת' בכל יום, אלא לדרישה מהותית יותר – לחיות ולעבוד את ה' כאילו עכשיו אנו יוצאים ממצרים.

טבע העולם הגשמי נוטה להסתיר מהאדם את הנוכחות האלוהית. כאשר אנו מצטווים לזכור את יציאת מצרים בכל יום, המשמעות היא אימוץ תנועת נפש קבועה של הכרה ב'היד המכוונת'. מתוך הכרה זו עלינו לכוון את החיים, כדי שיהיה "כל מעשיך יהיו לשם שמיים" ו"בכל דרכיך דעהו".

מן המעיין

שתי מצוות

"והיה לכם למשמרת" (שמות י"ב). רבי מתיא בן חרש אומר: 'הרי הוא אומר ואעבור עלייך ואראך והנה עיתך עת דודים'. הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו, ולא היו בידם מצוות להתעסק בהם, כדי שייגאלו, שנאמר "ואת עַרְוֹם ועריה", ונתן להם שתי מצוות, דם פסח ודם מילה. (רש"י)

לקרב יהודי ברומי'

הקשר לבעל המאמר, רבי מתיא בן חרש: ישיבתו הייתה ברומי, כמאמר רז"ל "אחר ר' מתיא ברומי". ולכאורה, למה קבע ישיבתו ברומי ולא בארץ ישראל? אלא שגאולת ישראל תלויה בכך שיהודי אשר הוא במצב של 'רומי' – 'עַרְוֹם ועריה', יש להשפיע עליו עד שיהיה 'יושב בישיבה'.

(הרבי מליובאוויטש)

עולם הפוך

"ואף אתה הקהה את שיניו" (מן ההגדה). על-פי הסדר הראוי צריך הצדיק לקיים ברשע את הציווי "ואף אתה הקהה את שיניו", ואילו במציאות, בחיים הממשיים, לצערנו זה הפוך.

(ילקוט יהודה)

בלי תורה אי אפשר

"אילו נתן לנו את התורה ולא הכניסנו לארץ ישראל, דיינו" (מן ההגדה). ואולם לא נאמר "אילו הכניסנו לארץ ישראל ולא נתן לנו את התורה". ארץ ישראל בלי תורה אינה 'דיינו'.

(ספר הדרוש)

ניסים בשגרה האפורה

שאלת השאלה, כיצד אפשר להשוות את יציאת מצרים למציאות ימינו, והלוא ביציאת מצרים היו ניסים גלויים, ששינו את סדרי העולם, כפי שמעיד הכתוב: "הִנֵּסָה אֱלֹהִים לְבֹא לְקַחַת לֹו גֹי מִקֶּרֶב גֹּי בְמִסַּת, בְּאֹתוֹת וּבְמוֹפְתִים" (דברים ד, לד). במצב כזה, שבו העולם כולו נחשף לעוצמה אלוהית שמעל הטבע, ברור שכל יהודי רגיש את הנוכחות האלוהית.

לעומת זה, שגרת היום-יום רצופה עמל אנושי מפרך. הקיום הגשמי תלוי במזון, במשקה ובפרנסה, המושגים בכלים טבעיים, ואף נפסק להלכה ש"אין סומכים על הנס". אם כן, כיצד אפשר לתבוע מהאדם להרגיש בעיצומה של שגרה אפורה כאילו הוא מוקף ניסים גלויים?

כשהיצר טוען שזה 'מקרה'

בגמרא (נדה לא, א) נדרש הפסוק "עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדֹו" ש"אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו". ואין הכוונה רק לאירועים יוצאים מן הכלל, כמו נס ההצלה של בת רבי עקיבא מנחש מסוכן, שנעצה מחט בקיר והרגה נחש ארסי בלי שידעה כלל על הסכנה. או הנס ב'אשד הנחלים', שבו גילו בני ישראל

חג הפסח

אין זכר ל'רכוש גדול'

"פסח, מצה ומרור" (מן ההגדה). כל דבר הקשור ביציאת מצרים יש לו זכר בסדר של פסח: ה'זרוע' היא זכר לקרבן פסח; ה'מצה' זכר ל"שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ"; ה'מרור' – זכר ל"וימררו את חייהם". מדוע לא נקבע זכר גם ל'רכוש גדול'? – מפני ש'רכוש גדול' זה כבר מזמן לא נשאר ממנו שריד וזכר.

(מאוצרנו הישן)

הבטיח לגאול

"לפיכך אנחנו חייבים להודות" (מן ההגדה). מה טעם ה'לפיכך'? אלא קודם לכן נאמר: "למען הביא אותנו לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותינו", ו'לפיכך', הואיל וגאל לא רק את אבותינו בלבד, אלא הבטיח גם לנו לגאול אותנו ולתת לנו את הארץ, על כן – "אנחנו חייבים להודות ולהלל".

(אמרי חן)

תאוות הרשע

"שפוך חמתך אל הגויים... אשר בשמך לא קראו" (מן ההגדה). אכן, אתה מסרת אותנו בידי הגויים וגזרת שהם יענו אותנו; אבל "אשר בשמך לא קראו" – הלוא הם אינם מתכוונים בזה לקיים את מצוותך ורצונך; כל כוונתם אינה אלא "כי אכל את יעקב" – לזלול אותנו בכל פה, לשם הנאתם, ולספק את תאוותם ורשעתם. לכן – "שפוך חמתך אל הגויים".

(רבי מרדכי בנט)

רק בדיעבד את ההצלה הניסית מידי אויביהם.

אלא יש ניסים המתרחשים בכל יום ויום, ואינם מתגלים לאדם כלל. על-פי רוב הנס מוסתר בתוך ההתנהלות של 'עולם כמנהגו נוהג', וגם כאשר ההשגחה הפרטית נראית בגלוי, היצר הרע מנסה לתרץ זאת כ'מקרה' או 'מזל'. ולעיתים זוכה האדם לראות נס בתוך הטבע (כמו בפורים), או נס שבירת הטבע (כמו ביציאת מצרים).

ניסי הפרנסה והבריאות

אבל בסופו של דבר, כל המצבים – הגלויים והנסתרים – נובעים מאותו מקור: "עושה נפלאות לבדו" (שזה תוכנה של יציאת מצרים). גם ניסי השגרה, כמו הפרנסה, הם בעצם נס, כמבואר בחסידות שהפרנסה בימינו היא בבחינת 'מן' רוחני היורד מן השמיים, אלא שהוא מתעטף ב'לבושים' של חוקי הטבע.

מסופר על רב המנונא (זוהר חלק א, קצ"ט) שהיה מתפלל לקב"ה על מזונו גם כשהארוחה כבר הונחה לפניו. הוא זיהה את הנס הטמון גם בעצם קיומו של הלחם. גם הבריאות באה מהקב"ה, כמו שנאמר "וַיְהִי־סֵר ה' מִמֶּנּוּ כָּל חָלִי". זו המשמעות העמוקה של זכירת יציאת מצרים בכל יום.

(תורת מנחם, כרך עב, עמ' 24)

אמרת השבוע

סדר למעלה מן המשוער

ר' שבת'ל היה מחסידיו של רבי אשר הזקן מסטולין. הוא היה מתייגע בעצמו על הכנת צורכי הפסח, קציר החיטים, הטחינה, הלישה והאפייה. אפילו את היין לפסח היה מכין במו ידיו.

שנה אחת הכין בערב פסח את השולחן לקראת הסדר. על השולחן הניח לוח עץ חדש, ועליו מפה צחורה, כלי החג, המצות והיין וכו'. הוא הלך לבית הכנסת, ואשתו עברה ליד השולחן ושמתלה נתפסה בלוח העץ ומשכה אותו, והכול נפל ונשפך והתנפץ.

הדבר העכיר את רוחו, ובמחשבתה גם האשימה את בעלה, שלא הניח את לוח העץ כראוי. היא עזבה הכול כך, והלכה לחדרה. בשובו של ר' שבת'ל ובראותו את אשר קרה, עמל לפייס את רעייתו, ניקה הכול וערך את השולחן מחדש, וערך את הסדר בהתרוממות רוח ובשמחה, כאילו לא אירע דבר.

רבי אשר מסטולין ישב בביתו וערך את הסדר. ופתאום אמר למקורביו: "גם אנחנו ערכנו סדר, אבל הסדר של ר' שבת'ל היה למעלה מן המשוער".

ללב של חב"ד

ליווי אישי והדרכה למבקרים
באוהל הרבי ובמרכז חב"ד
העולמי 770 בני יורק

**ברוכים
הבאים**

לפרטים והרשמה כנסו לאתר חב"ד ישראל

ש"ק הל' קידוש החדש פרק ג' א' פרק ד' ב' הל' תפילה ונכרת כהנים פרק א' ג' פרק ב' ד' פרק ג' ה' פרק ד' ו' פרק ה'		ש"ק הל' קידוש החדש פרק ג' א' פרק ד' ב' פרק ט"א ג' פרק י"ב ד' פרק ט"ז ה' פרק י"ח ו' פרק י"ד	
פרק אחד ליום		פרק אחד ליום	
לשיעורים ולפרטים נוספים: chabadisrael.co.il/rambam		לוח יומי ללימוד הרמב"ם כתקנת הרבי מליובאוויטש	
י"ז - כ"ג ניסן			

מה שבטוח, יהיה בסדר

drncreative

לאורך כל השנה,
ובפרט בימים אלו,
בגפן קולקטיב
דואגים לכם לביטוח
שעושה תמיד סדר.

פסח כשר ושמח!

077.444.7777

גפן קולקטיב
בריאות ופינוסים

basad.co.il

גאולפדיה
מנחם ברוד

תאיר כאור יום חשכת לילה

הפרכת ההסתר. כליל שביעי של פסח, קודם קריעת ים סוף, שרר מצב המתואר במילים: "וַיְהִי הָעֶנָן וַהַחֹשֶׁךְ וַיָּאֶר אֶת הַלַּיְלָה" (שמות יד, כ). תורת החסידות מסבירה שבאותו לילה "הענן והחושך ויאיר" – הענן והחושך עצמם האירו את הלילה.

זו הייתה הכנה לקריעת הים, שעניינה הפנימי הוא קריעת כל המסכים המעלימים והמסתירים. התבטלו כל ההסתרים, עד הדרגות העליונות ביותר, ונתגלה הקב"ה בעצמו, עצמות ומהות אינסוף ברוך הוא. ואולם התגלות כבירה זו באה עליידי שקודם לכן היה העלם והסתר ("הענן והחושך"), אלא שהתגלתה תכליתו של ההסתר – לעורר התגלות גדולה יותר. זה הפירוש שההסתר עצמו מאיר, כי מתגלה תכליתו האמיתית.

מפיצים באהבה

**חיים-משה
הלוי מוזר**

בן 62, תושב חיפה
משפטן, סגן מנהל מוקד
הארנונה בעיריית חיפה. מפיץ
את 'שיחת השבוע' בעיר

אני מקורב לחב"ד כבר יותר מארבעים שנה, מיום שנשאתי את אשתי, שבאה במקורה מעפולה, ושם התפללתי בבית כנסת חב"ד.

בשעתו הייתי הגבאי של בית הכנסת 'פאר ישראל' ביזרעאל, חיפה. לאחר מכן התחלתי להתפלל ב'היכל אלעד חב"ד', ברמת חן בעיר, ואני משמש שם גבאי. אבל אני דואג בכל שבוע להביא את עלוני 'שיחת השבוע' ל'פאר ישראל', וגם למקום עבודתי בעירייה.

יש מתפללים שאני דואג לשים להם את העלון בתא האיש, והם שולחים לי בכל שבוע 'תודה רבה' על השמחה שהעלון מביא להם. אחד מהם אומר לי תמיד שהעלון הוא צינור החמצן של משפחתו.

קל ופשוט לקרוא ולהפיץ את 'שיחת השבוע'

סרקו לקריאת העלון או חפשו 'שיחת השבוע לקריאה'. בעלות סמלית תוכלו להזמין מארז עלונים מודפס להפצה, לאיסוף דרך בית חב"ד המקומי. אתר 'חב"ד ישראל' / זיכוי הרבים < עלוני שיחת השבוע להפצה.

סובלים מאקדמה / פסוריאזיס / גרד שלא עובר / יובש / מחלות עור אחרות?
האם שמעתם על הפטנט הישראלי מייבום?

די לסבול! יש פרוביוטיקה חדשנית לעור!

שירות לקוחות: 058-5554181 | להזמנות באתר: www.mibiome.co.il

חדש! סרום פרוביוטי טבעי לפני פורמולה מוגנת בפטנט בינלאומי
המיקרוביוז של שוב צעיר (נכשיו במחיר השקה לזמן מוגבל. זמין באתר בלבד)

מה עושה את הסרום שלנו ייחודי? • צמצום קמטים • תומך בשיקום המיקרוביוז של העור
מעניק לחות ממושכת וגמישות סבבית • נספג במהירות, מתאים גם לעור רגיש • 100% מרכיבים טבעיים, ללא מים או חומרים סינתטיים

לרשימת בתי מרקחת וחנויות טבע ברחבי הארץ: mibiome.co.il/points-of-sale

מעשה שהיה

מנדי שייקביץ

מצות במחנה עבודה בסיביר

"מאין תבוא הישועה? מה עוד אפשר לעשות?!" - הלמו המחשבות במוחו של הרב דב־בריש וידנפלד, רב העיר טשיבין שבגליציה, שבה הקים ישיבה גדולה.

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה התעורר חשש כבד לחייו, לאחר שבעיתון המפלגה הנאצית, 'דר שטירמר', הוגדר 'גדול התלמודיסטים בעולם'. הוא נמלט מפולין ללובו, שהייתה אז בשליטת ברית־המועצות. בקיץ ת"ש (1940) נעצר בידי המשטרה החשאית כנתין זר, וגורש עם משפחתו לעירות סברדלובסק שבסיביר, והועסק בעבודת פרך.

הקור היה מקפיא והעבודה מפרכת, אך דאגה אחת מילאה את ליבו: כיצד יקיים את חג הפסח במחנה הנידח? הוא ניסה להתגנב למחסן המטבח, בניסיון למצוא מעט קמח, אך המחסן היה ריק.

ניסיון נוסף עשה כשקיבל חופשה קצרה מהעבודה הקשה, בשל מחלה. הוא חשב להתגנב למטבח, ולהכין מהקמח מעט מצות. עוד חשב שעלידי מכירת מגפיו יוכל לקנות כמה תפוחי אדמה, שיאפשרו לו לשרוד בימי החג.

אלא שההשגחה על המטבח נעשתה קפדנית והרעיון נפל. אם לא די בכך, את הסכום המועט שקיבל תמורת מגפיו נתן לשומר המטבח, כדי שיביא לו תפוחי אדמה, אך זה לקח את הכסף ולא הביא לו דבר.

צער רב מילא את ליבו. הוא תלה את ביטחונו בה' וציפה בכל־זאת לישועה. שלושה ימים לפני חג הפסח הדאגה כמעט הכריעה את ליבו. לא היו לו לא מצות ולא תפוחי אדמה.

באותו יום נפל כפתור מבגדו. הוא היה שבור ורצוץ מהעבודה וביקש ממכר שֶׁלֶךְ במקומו אל הביתן שבו ישבו חייט וסנדלר, ותפקידם היה לתקן בגדים ונעליים לפועלי המחנה.

למחרת הלך לביתן לקחת את בגדו. החייט והסנדלר היו יהודים. החייט התנצל לפניו שבשל

העומס לא הספיק לתקן את בגדו. הוא ביקש ממנו להמתין כמה דקות עד שהבגד יתוקן.

המחשבות על חג הפסח לא הרפו מהרב. בייאושו פלט אנחה עמוקה. "מדוע אתה נאנח?", שאל החייט.

"ערב פסח מגיע ואינני רואה כיצד אצליח לחגוג את החג", השיב הרב בצער. למשמע הדברים הגיב החייט בפליאה: "וכי חשבת לעשות פסח במחנה? הדבר בלתי־אפשרי!".

"אילו היה לי מעט קמח הייתי יכול לאפות מצות לחג", השיב הרב בצער, "ואולם אין בידי מאומה".

כעת היה תורו של הסנדלר להגיב. "מדוע אתה מצטער? אני יכול לעזור לך!". הוא גילה לו שבהיותו סנדלר מספקים לו קמח לייצור דבק לצורך עבודתו. "אני יכול להביא לך קמח ככל שתצצה, בלי שום תמורה", לחש.

עיניו של הרב מטשיבין אורו. הוא הודה לו בהתרגשות. כעת החלו הדברים להתגלגל

נס במחנה. מצות ותפוחי אדמה ברגע האחרון. הרב מטשיבין

לפתע נכנס יהודי מבוהל והזהיר כי אחד הקומוניסטים במחנה מפיץ שמועה על יהודי העורך סדר פסח. לא חלפו כמה דקות ושליח מטעם מפקד המחנה הופיע

במהירות. בביתן של החייט והסנדלר עמד תנור קטן. רבי דב־בריש הציע שיאפו בו את המצות.

החייט נענה מייד. הוא לקח קומקום, הניחו על פי התנור הבוהר, והכשירו לאפיית המצות.

מאחר שהרב שובץ לעבודה בשעות היום ולא יכול היה להיעדר, ביקש מיהודי אחר, שעבד בלילות, לקבל עליו את מלאכת האפייה במהלך היום. הלה פעל בזריזות ובמסירות, לש את הבצק ואפה את המצות כראוי.

בעיצומה של האפייה נכנס פתאום לביתן המפקד הראשי של המחנה. עיניו קלטו מייד את המתרחש ליד התנור. "מה זה?!", שאל בתדהמה.

למרבה המזל גם הוא היה יהודי. החייט השיב בפשטות: "יש כאן יהודי המבקש לאפות מצות לחג הפסח". המפקד שתק לרגע, העמיד פנים כאילו לא הבחין בדבר חריג, ויצא.

כך זכה הרב מטשיבין להשיג מצות לחג. למרור נמצא בצל, ומקומקום פשוט נמזג תה, ששימש ל'ארבע כוסות'.

ליל הסדר התנהל בהתרגשות עצומה. עוד ועוד יהודים התקבצו סביבו, מבקשים להיות שותפים לסדר. האווירה התמלאה תחושת חירות אמיתית, על אף הגוף הנתון במאסר.

לפתע נכנס יהודי מבוהל והזהיר כי אחד הקומוניסטים במחנה מפיץ שמועה על יהודי העורך סדר פסח. המתח היה גדול. לא חלפו כמה דקות ושליח מטעם מפקד המחנה הופיע והורה לרב להתייצב מייד לפניו.

"האומנם אינך אוכל לחם בפסח?", שאל המפקד.

"כן", השיב הרב.

"כיצד תחזיק מעמד בעבודה הקשה ובקור הנורא בלי לחם?", תהה המפקד. לאחר רגע של מחשבה הוסיף: "ובכן, אקל עליך. אתן לך עבודה קלה יותר".

המפקד קיים את דבריו, והרב הועבר לשמש עוזר לרופא המחנה.

שרשרת הניסים נמשכה גם למחרת. הרב שב מעבודתו, ולידו חלפה מזחלת שלג, עמוסת תפוחי אדמה. לפתע התהפכה המזחלת על צידה, וכל תכולתה התפזרה. מוביל המזחלת לא עצר והמשיך בנסיעתו.

הרב מיהר לאסוף את תפוחי האדמה היקרים, ומהם התקיים לאורך כל הפסח.

"כך זכינו לערוך סדר פסח בסיביר. דווקא כשהכול נראה אבוד, שלח לנו הקב"ה ישועה בדרך פלאית!", סיפר לנכדיו.

(על־פי 'המבשר')

הכי טעים, הכי אותנטי

'שאבעס שוק' במסעדה היהודית

יריד אוכל ענק עם מגוון מאכלי שבת אותנטיים מכל הסוגים והעדות

רח' מצדה 12, בני ברק | 03-5789999

משכנתא לא ממחזרים עד שמבינים כמה כסף הולך לפח

מנקים ריביות מיותרות מקטינים החזרים חודשיים

ממחזרים משכנתא

עם יוסף מנחם משכנתאות

רק ב- 3,900 וחוסכים עשרות עד מאות אלפים

יוסף מנחם 41 שנות ניסיון כבנקאי בכיר לשעבר מומחה שמדבר את השפה הבנקאית עבורכם

מנקים החזרים מיותרים חייגו עכשיו לשיחת ייעוץ ללא עלות: **054-8662-942** הזדמנו לממש! המבצע בתוקף לזמן מוגבל!

המחירים לא כוללים מע"מ

www.a-menachem.co.il

אסיקים
טכנולוגיית מים מתקדמת

נועם 2.
בראש הפירמידה.

גיל אורן לרנסט

כבר למעלה מעשור נועם מוביל את עולם ברי המים הכשרים לשבת וחג למהדרין. עם טכנולוגיה מתקדמת, ניסיון מוכח ושירות שמלווה אלפי משפחות. **פסח כשר ושמח!**

מוקד הזמנות: 077-230-4757

מבית אפיקים שבת

עם הרב חיים זליג אלטוהויז משפיע בישיבת 'תומכי תמימים' לוד ומשלוחי חב"ד ברמלה

רציתי לשאול

כשיבוא המשיח הלוא יסתיים האתגר של 'היום לעשותם'. אם כן, אולי כדאי שבואו יתעכב ובינתיים אספיק ללמוד עוד תורה ולקיים עוד מצוות?

במרצות שנות הגלות, ככל שיהודים ציפו לגאולה בכל מאדם, קרה שהתגבשו מפעם לפעם חששות ואולי אפילו פחדים מהצפוי לנו באחרית הימים. אגדות רבות, מקצתן מבדחות ומשעשעות, נקשרו סביב אותם פחדים, שאפשר לראותם מובנים לחלוטין לנוכח הערפל מהבלתי-צפוי ומערעור הסדר הקיים.

בדורנו הרבי מליובאוויטש הרבה לעורר על הצורך לעסוק בעיון בלימוד ענייני הגאולה, מתוך המקורות בתורה שבכתב ושבעל-פה. אין ספק שככל שאדם

מציאת חמץ בפסח

רבים. זאת, מפני שנהגו למכור בערב הפסח את כל החמץ שברשותנו לגוי, ואף את החמץ שאינו ידוע לנו, ומציינים זאת גם בשטרי המכירה, שאנו מוכרים את החמץ שברשותנו "בכל מקום שהוא", כך שגם חמץ זה, שנמצא בתוך הפסח, כבר נכלל במכירת החמץ, והוא אינו שייך לנו אלא לגוי. לכן אין חובה לבערו, ובוודאי אין לברך על ביעורו.

למעשה, במקרה כזה נכון להניח את החמץ שנמצא עם שאר החמץ שנמכר לגוי, ולהשאירו שם עד אחרי הפסח.

עם זה, הרוצה להחמיר ולבער את החמץ – רשאי לעשות כן, אך בלי ברכה. במקרה זה טוב שיכוון שאינו רוצה לזכות בחמץ שמצא, וכמורכב יימנע מלגעת בו בידיו ממש, אלא ידחפנו או יגררנו באמצעות חפץ אחר עד ביעורו.

מקורות: תושי"ע ושו"ע אדה"צ סי' תמו ס"א. ראה בהרחבה מקראי קודש, הל' פסח, ח"א סי' עד אות ב. נטעי גבריאל, הל' פסח ח"ג, פ"ג הע' כב. פסקי תשובות סי' תמו אות א. הלכה של פסח, שערו פ"א סי' ו'אילך ובהערות שם. וש"נ.

הלכה למעשה

הרב מנחם והבה
ראש בית ההוראה 'תורה שלמה' י"ם

שאלה: מה יעשה מי שמוצא בביתו חמץ בתוך הפסח, שלא ביערו או מכרו לגוי?

תשובה: מעיקר הדין, אדם המוצא חמץ בביתו לאחר זמן ביעור חמץ חייב לבערו מן העולם מייד כשיראנו, כדי שלא יעבור על איסור "בל יראה ובל ימצא". אם זה חמץ גמור, שיש בו שיעור כזית, אף מברכים בשעת הביעור את ברכת "על ביעור חמץ".

אם החמץ נמצא ביום טוב או בשבת, שאז אין אפשרות לבערו מייד, יש לכפות עליו כלי, כדי שלא יבוא להשתמש בו, ולאחר החג או השבת יש לבערו.

ואולם רבים מן הפוסקים כתבו שבזמננו הדין עשוי להשתנות במקרים

תקציר: רק מכות נאמנות - כמו לפרעה - גרמו לסעיד להתעורר, הישר אל מעצרו בידי המפכ"ל, שמרוב שמחה והודיה נאות להניח תפלין. אלא שהשופט עסאקלה פסק לשלח את המחבל למעצר בית

לקראת נתוח

המקום ובאים לקראתנו בפנים חמוצות. ברור קצור העמידנו מיד על ההתפתחויות: אין הופעה של הפילים היום, והקהל מאכזב מאוד. למה? מפני שהפיל הבוגר בתורה הצטנן, המסכן, וקבל גזלת בתוספת דלקת אזניים חריפה. ברור שהשתתפנו בצערם של הפיל ושל הילדים אבל לא באמת כאב לנו הלב, מפני שמראש לא ענינה אותנו ההופעה; באנו לדברים חשובים יותר. את סעיד לא הצלחנו לראות, אז הקשבנו בינתיים ללהגם של הילדים. "נכון, אבא, שפעת יתנו לפיל אנטיביוטיקה, והוא יחזר להיות בריא?", שאל מתוך אחד את אביו וזכה בצביטה בלחיו. "בטח, חמודי, אל תדאג. אבל כמו ששמעת שהאיש אמר, אנטיביוטיקה הפעם לא תספיק לו, לפיל, מפני שהדלקת שלו כליפה חריפה, שהוא יצטרך נתוח מיוחד בהרדמה, כדי שיוציאו לו את כל הדלקת מאחורי האוזן".

"מסכן הפיל, רחם עליו הזאטוט. זה לא יפה ככה, שבאמצע שהוא ירדם יעירו אותו עם נתוח באוזן. זה ממש צער בעלי חיים!"

האבא הגאה פרץ בצחוק, והביט סביבו לראות מי עוד נהנה כמוהו מה'חכמה' של ילדו. "לא, לא יכאב לו. יתנו לו חמור מרדים מיוחד שקוראים לו... איך קוראים לו?", נסה האב להזכר. "האיש אמר שקוראים לזה..."

"פילסידופנוס", התערבתי בשיחתם, ואמרתי בקול טבעי, בעוד לפי הולם במהירות. הלה לטש עלי זוג עיניים. "תודה! נכון! בדיק ככה הוא אמר! אבל, הי! כמדמני שרק הרגע הגעתם לכאן... נכון? לא שמעת את הדברים שהסביר המאמן של הפילים... אז כל הכבוד שאמה מכיר את השם המסבך הזה!", אמר בהתפעלות כנה. "אתה פרופסור לפילים או מה?", צחק בלכביות.

"אה, זה שם ידוע", בטלתי את התפעלותו בהנף יד. "נתקלתי בו לא מעט, דווקא ממש לאחרונה. אבל האם המאמן מסר מתי בדיק יתרחד הנתוח הזה?"

"לא", הצטער האיש. "הוא הסביר שקרה משהו שלא לפרסום, וכרגע חסר בארץ החמור המרדים המיוחד הזה, וצריכים לחכות שגיע לארץ משלוח חדש מהמרכז הרפואי לפילים באפריקה. שם מיצרים את החמור הזה".

"והיכן מעצר הבית הזה?", שאלתי בכעס, כאלו זה יעזר במשהו אם אדע איפה, ור' יוסף יצחק חזק במרירות. "הוא הסביר לשופט שהוא עובד בגן החיות ומתגורר במגורי העובדים. קצת אגחנו מבינים מנזן צץ במוחו הרעיון של פגוע ההרדמה. בקצור, אם תרצו לפגש את סעיד, תוכלו לראות אותו מתרוצץ להנאתו במרחבי גן החיות הגדול שמח ומאשר, עובד ומשתפר... תופסים? הוא ב'מעצר בית', אבל

בית כזה גדול, הלואי על כל יהודי!"

"והחמור?", שאל פתאום צ'קו. "הבקבוק עם שקוי ההרדמה, היכן הוא? הרי סעיד לא שתה את הכל. זו אינה הוכחה מקבלת בבית המשפט?"

"ברור שהוא לא נשאר על הגג", ענה ר' יוסף יצחק. "עסאקלה ראה אותו ואמר: 'כן, זהו בהחלט מצג משפטי', הוא הדגיש. 'מצג, ולא הוכחה או עדות!'."

ככה הוא טען ונטל עמו את הבקבוק למשמרת. "אבל הוא מסגל לזרק את הבקבוק לפח!", התרגשתי, ור' יוסף יצחק הנהן בראשו. "הכל יכול לקרות, אבל אני מתקשה להאמין שהוא יעז לעשות פדבר הזה. אם יגלו שהוא השמיד ראיות, הוא יעוף לפלא!"

"אם אתם שואלים אותי", הרבה צ'קו בקול, והצליח להעלות חיוך על שפתותיו, "הלואי שהוא אכן יעלים את הבקבוק. בתוכו..."

בתם הלמודים שמנו את פעמינו, כמובן, הישר ל... גן החיות! התקרבנו בזהירות לעבר מכלאת הפילים, ופגשנו המון ילדים ומבגרים נוטשים את

פרשה מי יודע

שירה על הישועה

שאלה: חכמינו זכרונם לברכה אומרים שבקריעת ים סוף בקשו המלאכים לומר שירה והקדוש ברוך הוא אמר להם: "מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?!" אם כן, מדוע הניח לבני ישראל לומר שירה?

תשובה: בספר לקוטי רצב"א מובא הסבר יפה: המלאכים, שלא נשתעבדו במצרים ולא סבלו שם, לא ראוי שישמחו במפלתם של המצרים. אבל בני ישראל, שהיו בגלות מצרים ונשתעבדו בחמור ובלבנים - אמרו את השירה על הישועה וההצלה שלהם. לכן היו רשאים לומר שירה. ועל זה שרו: "עזי וזמרת יה ויהי לי ישועה". כלומר, זה שאני מזמר ושר לקדוש ברוך הוא, הוא מפני שעשה לי ישועה.

שאלה: מדוע אין מברכים 'שהחינו' בהדלקת הנרות ובקדוש של שביעי של פסח?

תשובה: משום שזה איננו חג בפני עצמו, אלא המשך של יציאת מצרים בחג הראשון. הרבי הצמח צדק מליובאוויטש הסביר ששביעי של פסח שנה לגאולה העתידה, ואי אפשר לברך 'שהחינו' על דבר שעדיין לא קרה. אבל הצמח צדק אמר לנכדים שלו: "ילדים! היום נפתחים כל הרקיעים, הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מתגלה!"

שאלה: חכמינו אומרים שכל מקום שנאמר בו 'ויהי' אינו אלא לשון צרה. אם כן, מדוע שרו בני ישראל 'ויהי לי לי ישועה'?

תשובה: המגיד מדובנא נתן על כך משל מאדם שהיה צריך לנסע באניה וקהל, ולא היה יכול להפליג, והצטער צער רב. לבסוף התברר שהדבר היה לטובתו, כי האניה טבעה. זו כונת הפסוק: "ויהי" - הצרה הזאת, צרת הסבל הקשה במצרים, בעצם היתה "לי לי ישועה" - שעלי ידי קשי השעבוד נגאלו קדם הזמן וזכו למתן התורה.

מה רבו מעשיה' ה'

צפרדע או זכוכית?

תארו לעצמכם צפרדע קטנה כל כך, שהיא יכולה לשבת בנוחות על מטבע של עשר אגורות. ארבה שני סנטימטרים בלבד! אבל היא לא ספק אחד היצורים המרתקים בטבע.

הפירו את צפרדע הזכוכית. אל דאגה, היא אינה עשויה מזכוכית, אלא זכתה לשמה בזכות עורה השקוף לגמרי. אם מסתכלים עליה מלמטה, אפשר לראות בברור את איבריה הפנימיים – הכבד, מערכת העכול, ואפילו אפשר לראות את פעימות לבם הזעיר.

השקיפות היא מנגנון הסוואה מתחכם שהעניק לה הבורא. כשהצפרדע נחה על עלה ירק, האור חודר דרך עורה השקוף, והיא נעשית כמעט בלתי נראית בעבור טורפים, כמו צפורים ונחשים.

הצפרדע השקופה חיה ביצירות הגשם של יבשת אמריקה (גלו אותה בפעם הראשונה במדינת אקדור). היא מתעוררת ומתחילה את היום שלה בלילה. קשה מאוד לזהות אותה בחשך. איך מוצאים? פשוט מקשיבים לקרקור העדין שהיא משמיעה. היא יוצאת לצוד חרקים, כמו זבובים ויתושים.

כדי להביא לעולם עוד דור של צפרדעים שקופות, הנקבה מטילה ביצים על עלה, מעל נחל זורם. שלא כצפרדעים אחרות, העוזבות את הביצים, הזכר של צפרדע הזכוכית שומר עליהן בלי הפסקה, עד שיבקעו מהן הראשונים שיחליקו אל תוך המים. האבא מגן עליהן בעקר מפני צרעות, הנצרות, שהן ארסיות ומסכנות, מנסות להתנפל על הביצים, אך הצפרדע הודף אותן ברגלי ומברית אותן.

כעבר כעשרים שנים בוקעים הראשונים ומחליקים אל המים. יקח להם שנים להפוך לצפרדעים בוגרות ולצאת מהמים. משך החיים של צפרדעי זכוכית יכול להגיע ליותר מחמש שנים.

חכם הרזים

איור:

מרדכי אייזנשטט

מאת:

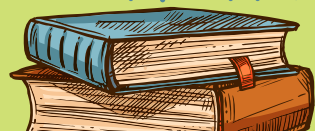
דניאל גורדון

תקציר: אבול קנאה, יועצו הגביר של קיסר אוסטריה פחליט להתנפל לרבי יהונתן אייבשיץ ולחפש דרך להשפילו ולבזותו לפני הקיסר

האם מתר לקטף פירות בחל המוצד? אם קוטפים כדי לאכל אותם בחג – מתר, ואפשר לקטף אפילו קצת יותר ממה שיאכלו, כי אולי ירצו לאכל עוד. אבל לקטף עבור הקמים שאחרי החג – אסור.

הלכה בשבוע

חיים יהודיים

מנחם כהן

בכל דור ודור, מסע בין הגדות

תעודת זהות. משה ג'צבי, תושב חיפה, חוקר הגדות ואספן שלהן זה שנים רבות. ברשותו אוסף נדיר של הגדות מכל התקופות – מכתבי יד עתיקים, הדפסות ראשונות, הגדות משפחתיות מצוירות ועד הגדות בנות ימינו.

סדר. ליל הסדר נועד לקיים את דברי חז"ל: "בכל דור ודור חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". הזיכרון ההיסטורי צריך להפוך להזדהות אישית. כל זה דורש חקירה, שאלות ותשובות, והטמעת הערך של 'והגדת לבנך', להעביר את המסר לדור הבא בדרך חיה ומרגשת. כאן מקומה של ההגדה וחשיבותה הגדולה.

כתבי יד. ההגדות לפסח, לדורותיהן, משקפות בכל תקופה מחדש את המשמעות האקטואלית של "לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים". כתבי יד והגדות משפחתיות, שצוירו בימים ההם בידי אמנים, בעבור משפחות עשירות, הציגו מראה של התקופה – לעיתים תמונה ריאליסטית ולעיתים דמיונית, כדי להמחיש את הסיפור בדרך המובנת ביותר לאותו דור.

הדפוס. מהפכת הדפוס שינתה הכול. היא הרחיבה את ההגדות לכלל הציבור, הביאה פירושים נרחבים, תיאורים של מנהגי עדות וקהילות חסידיות ברחבי העולם, ותרוממים לשפות המקום. אם קודם לכן רק משפחות בעלות אמצעים יכלו להרשות לעצמן הגדה מיוחדת, הרי שהדפוס הפך את ההגדה לנגישה לכול. ברשותנו תדפיס של אחת ההגדות המודפסות הראשונות בעולם: גואדלחארה, ספרד, שנת רמ"ב (1482) – הגדה פשוטה מאוד, על פני שבעה עמודים בלבד, אבל המהפכנות שלה בכך שהודפסה והגיעה לקהל רחב.

מעברים. כל הגדה משקפת את זמנה. הגדה מתקופת השואה נראית רגילה מבחוץ, אך

את השינוי שחל בעולם היהודי באותן שנים.

אנוסים. הגדה מ-1695 מופיעה בתוך סידור 'מאה ברכות' שנדפס באמסטרדם לקהילת אנוסי ספרד. אחרי שנים של רדיפות האינקוויזיציה וההכרח להסתיר קיום מצוות, הם באים לאמסטרדם ומחדשים את חיי התורה. הרב שלהם מוציא סידור מיוחד, עם דגשים לקהילה, ובו ההגדה – זיכרון לנעקדים על קידוש השם. מי שהחזיקו סידורים אלה ידעו שבני משפחותיהם נטבחו על קידוש השם, וההגדה נהפכה ל'זכור' אישי וכואב.

גוש קטיף. הגדה כואבת היא זו שהודפסה לקראת ליל הסדר האחרון בגוש קטיף, כמה חודשים לפני הגירוש. היא מתארת את החיים התוססים בחבל, את העשייה החקלאית, ומקרינה תקווה ואמונה שהתכנית לא תתממש. ההגדה חד-פעמית, ולכן נדירה מאוד, ומשקפת רגע היסטורי.

חיבור. האוסף איננו מוזיאוני בלבד. בכל ליל סדר הילדים והנכדים מעיינים בהגדות, שואלים, מתעניינים ונהנים. אני אישית קורא בהגדה שקיבלתי מהורי בשנה הראשונה לנישואיי. זו הגדה שמלווה אותי כל השנים, עם כתמי יין וקמטים שיוצרים חיבור אישי עמוק. היא מזכירה לי בכל פעם מחדש את רצף הדורות.

השתא. גם השנה, אולי בין האזעקות, נעביר לילדינו ולנכדינו את המסר: בליל הסדר איננו מספרים סיפור היסטורי בלבד, אלא אנו הופכים את יציאת מצרים לחלק מחיינו; חיים, רלוונטיים ומלאי משמעות כאן ועכשיו. אנחנו החוליה שמחברת את שלשלת הדורות, מה שאמרו אבותינו, מה שאנו אומרים עכשיו, ומה שיאמרו צאצאינו.

בין האזעקות בצפון, בימים שלפני חג הפסח, אספן ההגדות החיפאי מדבר על האוסף ההיסטורי שנהפך אצלו לדבר האקטואלי ביותר. מהגדות גירוש ספרד והשואה ועד הגדות בנות ימינו

משה והאוסף. למעלה: הגדת דרמשטט. באמצע: הגדת 'ראשי הציפורים'

הגדת 'אגודת אזוב' נדפסה בסאטמר, 1942. חותמת נאצית בשער

נושאת חותמת צנזורה נאצית עם צלב קרס. הגדה מארה"ב משנת 1942 (למניינם) מלאה פריחה ומשדרת תקווה, עם ציורי עבדים הבונים גורדי שחקים. שנתיים אחר-כך, 1944 – אותה ארץ, אבל ההגדה בשחור-לבן, מלאה אבל וצער. קלגסים גרמנים מחליפים את חיי הנוחות. ההבדל בין שתי ההגדות תהומי ומשקף

חג שמחה וזכר

הרשת הלאומית בישראל למעריץ מהדרין

מחסני השוק
ממונים בכל מחיר

מחסני השוק
מהדרין